

УДК 811'159.95

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/95-2-41>

Оксана МАКСИМЕЦЬ,
orcid.org/0000-0002-4833-5593

кандидат філологічних наук,
завідувач кафедри української мови

Закладу вищої освіти «Подільський державний університет»
(Кам'янець-Подільський, Хмельницька область, Україна) *on_maksimec@ukr.net*

МЕТАЛІНГВІСТИЧНІ НАВИЧКИ ЯК ФУНДАМЕНТ ФОРМУВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ГРАМОТНОСТІ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У контексті сучасної парадигми вищої освіти особливої ваги набуває формування у студентів металінгвістичних здібностей як інструменту свідомого володіння мовою. Створення академічного тексту – це не лише складна когнітивна діяльність, яка вимагає таких умінь як структуризування інформації, критичного ставлення до джерел, перевірки доказової бази, а й оформлення результатів дослідження у вигляді різних наукових жанрів. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю формування та пошуку нових шляхів розвитку зазначених навичок у здобувачів вищої освіти.

Металінгвістичні уміння розглядаються в роботі як складне когнітивно-мовленнєве утворення, що забезпечує здатність студента об'єктивувати мовні явища. Зазначено, що на відміну від мовних навичок, які дозволяють нам використовувати мову, металінгвістичні є складним багаторівневим конструктом, який забезпечує не лише розуміння мови, а й усвідомлене керування нею як інструментом мислення.

Проаналізовано основні рівні металінгвістичних навичок, а саме: морфологічний, синтаксичний, лексичний, фонологічний, прагматичний.

Окреслено основні мовленнєві помилки, які трапляються в академічних текстах відповідно до зазначених рівнів. Проаналізовано різні навчальні концепції для успішного засвоєння матеріалу, ефективні методики щодо формування та розвитку зазначених здібностей у здобувачів вищої освіти при створенні академічних текстів.

Для формування металінгвістичної компетентності у здобувачів вищої освіти викладачам-мовникам варто використовувати низку методів навчання, які б спонукали до розуміння структури слова та правил, за якими слова змінюються, розвивали здатність оцінювати граматичну правильність речень, уміння розпізнавати слова, розуміння того, як контекст академічного тексту впливає на аудиторію.

Ключові слова: металінгвістичні навички, академічний текст, мовленнєві помилки, методи навчання.

Oksana MAKSYMETS,
orcid.org/0000-0002-4833-5593
Candidate of Philological Sciences,

Associate Professor at the Ukrainian Language Department
Higher educational institution «Podillia State University»
(Kamians-Podilskyi, Khmelnytskyi region, Ukraine) *on_maksimec@ukr.net*

METALINGUISTIC SKILLS AS THE FOUNDATION OF FORMATION OF ACADEMIC LITERACY IN HIGHER EDUCATION STUDENTS

In the context of the modern paradigm of higher education, the formation of metalinguistic abilities in students as a tool for conscious language mastery is of particular importance. After all, the creation of an academic text is not only a complex cognitive activity that requires such skills as structuring information, a critical attitude to sources, checking the evidence base, but also the presentation of research results in the form of various scientific genres. The relevance of the study is due to the need to form and find new ways to develop these skills in higher education applicants.

Metalinguistic abilities are considered in the work as a complex cognitive-speech formation that provides the student's ability to objectify language phenomena. It is noted that unlike language skills, which allow us to use language, metalinguistic ones are a complex multi-level construct that provides not only understanding of language, but also conscious control of it as a tool of thinking.

The main levels of metalinguistic skills are analyzed, namely: morphological, syntactic, lexical, semantic, phonological, pragmatic.

The main speech errors that occur in academic texts according to the specified levels are outlined. Various teaching concepts are analyzed, for the successful assimilation of the material, effective methods for the formation and development of these abilities in higher education students when creating academic texts.

To form metalinguistic competence in higher education students, language teachers should use a number of teaching methods that would encourage understanding of the structure of the word and the rules by which words change, word recognition, the ability to assess the grammatical correctness of sentences, and understanding how the context of an academic text affects the audience.

Key words: metalinguistic skills, academic text, speech errors, teaching methods.

Постановка проблеми. У контексті динамічної інтеграції вищої освіти України до європейського освітнього та наукового простору, володіння навичками академічного письма стає не просто допоміжною компетенцією, а фундаментальним складником підготовки конкурентоспроможного фахівця. Здатність чітко, логічно та етично висловлювати наукову думку є ключовим індикатором якості вищої освіти та академічної доброчесності. Створення академічного тексту – це не лише складна когнітивна діяльність, яка вимагає таких умінь як структурування інформації, критичного ставлення до джерел, розпізнавання упереджень та перевірки доказової бази, а й оформлення результатів дослідження у вигляді таких жанрів як есе, доповідь, реферат, дисертація, монографія, стаття, тези, анотація, рецензія тощо. Фундаментальним "містком" між звичайним володінням мовою та створенням складних наукових праць є металінгвістичні навички.

Аналіз досліджень. У сучасній психолінгвістичній літературі поняття «металінгвістичні навички» розглядається як здатність суб'єкта відсторонитися від смислового наповнення мовлення та зосередити увагу на його формальних характеристиках. Фундаторка когнітивного підходу в цій галузі Е. Бялисток (Бялисток, 1986) визначає металінгвістичну обізнаність як здатність об'єктивувати мову, де ключовими компонентами є аналіз мовних знань та когнітивний контроль над ними. Розвиваючи цю думку, В. Танмер та М. Герріман (Tunmer, Herriman, 1984) наголошують, що такі навички дозволяють людині свідомо маніпулювати структурними одиницями мови – від фонем до цілих речень.

У дослідженнях К. Рер зазначено, що металінгвістичні здібності передусім стосуються «можливості використання мови понад поверхневих структур, використання мови абстрактним способом, глибокого осмислення її, використовуючи її в нашому розумінні і спостереженнях» (Roehr, 2007).

В українському науковому дискурсі Т. І. Доцевич (Доцевич, 2016) розширює це поняття, трактує металінгвістичні здібності як інтегральне утворення, що включає рефлексію над текстом та здатність до глибокого аналізу мовних конструкцій.

Мета роботи – проаналізувати основні рівні металінгвістичних навичок, окреслити типові мовленнєві помилки, які трапляються в наукових роботах та проаналізувати ефективні методики щодо формування та розвитку зазначених здібностей у здобувачів вищої освіти при створенні академічних текстів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Визначення терміна "металінгвістичні навички" (або металінгвістична обізнаність/здібності) зустрічається у роботах з психолінгвістики, когнітивної психології та педагогіки. Основна ідея полягає в тому, що це здатність людини об'єктивувати мову, тобто сприймати її не просто як засіб передачі думки, а як окремих об'єкт аналізу.

Якщо мовні навички дозволяють нам використовувати мову, то металінгвістичні є складним багаторівневим конструктом, який забезпечує не лише розуміння мови, а й усвідомлене керування нею як інструментом мислення.

Металінгвістичні навички допомагають автору не просто записувати думки, а конструювати текст, зважаючи на жанри наукових досліджень, уміючи вдало та логічно поєднувати речення та абзаци за допомогою дискурсивних маркерів, обирати найбільш влучні терміни замість загальноживаних слів. Важливим аспектом зазначених умінь є також й здатність до саморедагування. Адже металінгвістична усвідомленість дозволяє автору подивитися на власний текст "очима стороннього читача", помічаючи при цьому логічні прогалини, виправляючи стилістичні, лексичні помилки. Оцінювати, чи відповідає тон тексту академічним стандартам таким як об'єктивність, відстороненість, достовірність.

Розвиток металінгвістичних навичок – тобто здатності усвідомлено аналізувати мову як систему, дистанціюватися від змісту заради форми та розуміти механізми побудови тексту – є фундаментом таких навчальних курсів як «Академічне письмо та доброчесність», «Академічне письмо та риторика».

Металінгвістичні навички – це набір складних здібностей, які насправді ми розвиваємо на постійній основі, однак є ряд базових навичок: фонологія – відноситься до рефлексії, яку ми здійснюємо над зв'язком між фонемами та графемами, між письмовою мовою та розмовною мовою, морфосинтаксис – уміння, за допомогою якого створюємо осмислені речення, семантика – значення та тлумачення слів і те, як вони впливають на комунікацію, прагматика – спосіб, у який ми застосовуємо на практиці свою здатність висловлюватись різними мовами (Ковальчук, Попчук, Ковальчук, 2023: 194).

Для розвитку саме таких умінь здобувачі вищої освіти виконують низку практичних, творчих вправ, завдань інтерактивного характеру, що активно впроваджуються сьогодні в освітній процес.

Науковці зазвичай виділяють кілька рівнів цих навичок:

Рівень	Що аналізується
Морфологічний	Розуміння структури слова та правил, за якими слова змінюються або утворюються
Синтаксичний	Здатність оцінювати граматичну правильність речень
Лексичний та семантичний	Розуміння того, що слова є довільними символами для позначення об'єктів або концептів
Фонологічний	Здатність розрізняти та «маніпулювати» звуками (фонемами)
Прагматичний	Розуміння того, як контекст впливає на аудиторію

Проблемною зоною багатьох академічних текстів є аномалиї на рівні морфології. Попри те що морфологічні форми наукового стилю є чітко кодифікованими, на практиці ми спостерігаємо низку типових помилок. Якщо ми аналізуємо академічний текст **на морфологічному рівні**, то тут варто звернути увагу на такі його особливості як номіналізація (переважання іменників), вживання специфічних форм дієслів, абстрактної лексики. Потрібно також пам'ятати правила щодо вживання закінчень родового відмінка множини слів із високою фактичною частотністю, уникати системної помилки щодо утворення ступенів порівняння прикметників, замінити в наукових роботах такі *займенники* як «щось», «що-небудь», «дещо» на вказівні займенники «цей», «такий» та ін.

Ось добірка завдань, які допоможуть здобувачам вищої освіти опанувати механізми роботи з академічним текстом на зазначеному рівні.

Щоб зрозуміти, як заміна частини мови робить твердження більш універсальним та об'єктивним перетворіть речення з дієсловами на конструкції з віддієслівними іменниками («*Коли речовина окислюється, вивільняється енергія*» – «*Під час окиснення речовини відбувається вивільнення енергії*»). Тут варто пояснити, що науковий стиль – це не «розповідь про подію», а зазвичай «опис явища».

У науковій термінології суфікси відіграють ключову роль у класифікації понять. Для визначення семантичних відтінків суфіксів, студентам можна запропонувати згрупувати терміни за суфіксами та визначте спільне значення для кожної групи. Наприклад: *інтеграція, калькуляція, матеріалізація* (процеси); *резистивність, плинність, щільність* (характеристики/властивості).

Специфічною ознакою наукових текстів є те, що для створення дистанції вони позбавлені «авторського я». На сьогодні склалася своєрідна

система літературних прийомів, застосування якої у наукових текстах має високий ступінь імперативності. Вона зобов'язує того, хто пише, у разі необхідності повідомити щось від власного імені використовувати займенник «ми» (відповідно, дієслова у першій особі множини) або звороти безособового характеру (Івасенко, Капраль, Михайлович, 2024: 192]. Щоб краще здобувачі вищої освіти зрозуміли, що словотвірна модель може бути інструментом створення нових мовленнєвих конструкцій, можна запропонувати їм таке завдання: *відредагуйте уривок з наукової статті, написаний від першої особи однини («Я дослідив...», «Я вважаю...», «Я проаналізував...»), використовуючи безособові форми («досліджено...», «вважається...»), пасивні конструкції («об'єкт було проаналізовано...»).*

Особливими є й правила, які регулюють синтаксис академічних текстів. На **синтаксичному рівні** металінгвістичні уміння забезпечують розуміння того, як структура речення впливає на об'єктивність, точність та логіку викладу думки. Коли йдеться про синтаксичну будову наукового тексту, то тут можна виокремити такі типові порушення як стилістична невідповідність синтаксичної конструкції науковому мовленню, порушення узгодженості частин речення, неправильне вживання однорідних членів речень, зворотів, недоречне нагромадження підрядних конструкцій, надлишковість, багатослів'я та ін.

Вміння керувати щільністю тексту – ключова металінгвістична навичка на синтаксичному рівні. Щоб навчити здобувачів вищої освіти створювати стислий науковий синтаксис можна запропонувати перетворити дієслівні конструкції (процеси) у віддієслівні іменники (поняття) («*Коли речовина розчиняється*» / «*Під час розчинення речовини*»).

Синтаксис наукового тексту тримається на сполучниках, що виражають причинно-наслідкові зв'язки. Запропонуйте здобувачам вищої освіти набір простих речень (фактів) і список логічних маркерів (отже, попри те що, внаслідок чого, відповідно до). Завдання – об'єднати ці факти в одне складне речення, яке демонструє конкретний тип зв'язку (допустовий, наслідковий тощо).

Можна порадити студентам відредагувати речення, в яких трапляються надмірні уточнення та повторами, надлишкові фазові дієслова або сталі вирази, які не несуть змісту. Наприклад: «*Машина, яку ми використовували для того, щоб вимірювати тиск...*» / «*Використана для вимірювання тиску установка...*»; «*Здійснювати процес проведення аналізу*» / «*Аналізувати*»; «*Має місце бути той факт, що...*» / «*Встановлено, що...*».

Неодноразове редагування тексту сприятиме розвитку гнучкості володіння мовними засобами. Під час редагування письмового тексту в здобувачів також формуються навички та вміння (само)оцінювання і (само)рефлексії. Ці вміння є підґрунтям формування ціннісного ставлення до письмової комунікації (Харченко, 2023: 350).

Досить часто в академічних текстах трапляється стилістична невідповідність синтаксичної конструкції науковому мовленню. Щоб розвинути металінгвістичне розуміння, корисно дати студентам таку таблицю для самоперевірки:

Характеристика	Невдалий варіант (побутовий/розмовний)	Вдалий варіант (науковий стиль)
Суб'єкт	Я думаю, що показники зміняться.	Прогнозується (передбачається, очікується) зміна показників.
Зв'язок	Це сталося, бо температура впала.	Зниження температури зумовило цей процес.
Динаміка	Ми почали впроваджувати...	Було розпочато впровадження...
Результат	Ми довго змішували ці реактиви і побачили, що колір змінився	У результаті тривалого змішування реактивів спостерігалася зміна пігментації розчину

Мова наукової роботи має бути максимально нормативною з погляду вживання **лексичних засобів**. Типовим мовним недоліком наукових текстів є неправильний переклад слів, що зумовлює лексичні анормативи, вживання загальноживаної лексики, паронімів, плеоназмів, надмірне зловживання запозиченими термінами. Перешкодою змістовному, чіткому викладу думок академічного тексту, їх розумінню та засвоєнню реципієнтом слугує і таке лінгвокультурне явище, як міжмовні омоніми – слова чи фрази з різних мов, які однаково звучать та пишуться, але мають різне значення (Максимець, 2023: 151).

У науковому тексті кожне слово має чіткі межі значення. Можна запропонувати здобувачам вищої освіти проаналізувати пари слів, визначити різницю в їхній семантиці та обрати варіант, який підходить для наукового контексту, аргументуючи свій вибір металінгвістично (автор пропонує (*ефективний / ефектний*) метод очищення стічних вод; у статті (*розкриваються / відкриваються*) питання...).

Щоб студенти краще зрозуміли, як працює металінгвістика на рівні семантики, можна про-

дemonструвати їм концепцію семантичного поля. Це показує, як одне поняття обростає термінами залежно від контексту (Завдання: замініть виділене загальноживане слово на найбільш точний науковий відповідник із запропонованих: *детермінувати, корелювати, апробувати, імплементувати*. Результати тестування мають збігатися з теоретичними розрахунками. Цей чинник може *визначати* подальший хід хімічної реакції. Ми плануємо *перевірити* на практиці нову методику навчання. Держава має *впровадити* нові стандарти екологічної безпеки).

Щоб закріпити аналізовані навички, можна порадити студентам виписати з їхньої курсової чи дипломної роботи кілька речень. Підкреслити в них усі іменники та перевірити за словником, чи є вони термінами в їхній галузі. Якщо ні – спробувати знайти більш спеціалізований термін-синонім.

З метою розвитку у здобувачів вищої освіти чутливості до семантичних відтінків та академічної точності добре б було застосувати метод «Лексичного препарування». Студенти працюють не з цілим текстом, а з окремими «сильними» дієсловами або термінами. Як це працює: Ви даєте речення з розмитим лексичним значенням (наприклад: "*Науковець зробив дослідження*"). Студенти мають замінити універсальне дієслово на точне: *здійснив, провів, виконав, репрезентував*.

Для самоаналізу студентам можна запропонувати завантажити їхню власну чорнову роботу у сервіс створення хмар слів (Word Cloud). Якщо в центрі хмари опиняються слова «дуже», «до речі», «всі» замість ключових термінів – це сигнал для лексичного редагування.

Отже, розвиток металінгвістичних навичок (здатності усвідомлено аналізувати мовні структури) на лексичному рівні – це перехід від простого «вживання слів» до розуміння того, чому саме це слово є доречним у науковому контексті.

Робота з **фонологічним рівнем** у науковому стилі є специфічною, оскільки наукова мова орієнтована насамперед на письмо і точність. Проте металінгвістичні навички тут допомагають студентам опанувати передусім правильну вимову, наголошування складних слів під час презентації результатів наукових досліджень. З метою розвитку здатності «чути» текст під час його написання здобувачам вищої освіти можна дати прослухати речення з наукового тексту, де навмисно порушено закони милозвучності та запропонувати переформулювати фразу так, щоб вона звучала фонологічно збалансовано (наприклад: «*Ми провели дослідження у всіх зазначених університетах і ймовірно результати презентували на конференції*»).

Варто зазначити, що науковий текст має специфічну ритмомелодію: логічні паузи, пониження тону на дужках, акцент на термінах. Щоб студенти усвідомили, як фонологічні засоби (паузи, темп) допомагають структурувати складну інформацію для слухача їм можна запропонувати прочитати складний абзац із наукової статті та розставити «партитуру, а саме: вертикальні риски для пауз (/), стрілки для підвищення/пониження тону та підкреслення для логічного наголосу.

Прагматичний рівень металінгвістичних навичок в академічному письмі – це здатність автора не просто граматично правильно будувати речення, а усвідомлено керувати тим, як текст впливає на читача (наукову спільноту) та як він вписується в контекст наукової комунікації. До основних аспектів, які складають цей рівень можна віднести такі як урахування аудиторії; розуміння того, який із підстилів наукового стилю варто застосувати (суто науковий, науково-популярний, науково-навчальний); дотримання жанрових форм; уміння використовувати обережні формулювання («можливо», «ймовірно»), щоб уникнути надмірної категоричності; вміння коректно критикувати попередників, не порушуючи професійної етики та ін.

Ось добірка практичних завдань, які можна запропонувати студентам.

Завдання на розвиток обережності тверджень. Це допомагає студентам уникати необґрунтованих узагальнень. Даємо студентам список «агресивних» або занадто самовпевнених речень (наприклад: «Цей метод є єдино правильним для розв'язання проблеми»). Завдання: перефразувати їх, використовуючи прислівники (*ймовірно, можливо, частково*).

Завдання на зміну аудиторії вчить наших здобувачів вищої освіти адаптувати складність та тон мовлення відповідно до категорії слухачів.

Студент має описати суть свого дослідження (або конкретний термін) для трьох різних груп: для колеги-експерта (суто науковий стиль); для грантодавця (акцент на користі та результаті, менше теорії); для науково-популярного блогу (максимальна простота та метафоричність).

Отже, для розвитку прагматичних навичок завдання мають фокусуватися не на виправленні граматичних, лексичних помилок, а на зміні контексту, аудиторії або мети. Студент повинен навчитися «грати» з текстом, розуміючи, як кожне слово впливає на сприйняття його як науковця.

Висновки. Сьогодні розвиток та формування навичок академічного письма є одним із найважливіших складників наукової діяльності здобувачів вищої освіти, які беруть участь у науковій комунікації. Фундаментом академічного письма є металінгвістичні навички, оскільки вони слугують переходом від репродуктивного письма до свідомої побудови наукового дискурсу. Саме розвиток цих умінь передбачає, що здобувачі вищої освіти перестають писати «інтуїтивно» і починають свідомо обирати мовні засоби для досягнення конкретної комунікативної мети; уміють дистанціюватися та бачити свій текст очима читача.

У дослідженні було окреслено основні рівні металінгвістичних здібностей, а саме: фонологічний, морфологічний, лексичний, синтаксичний, прагматичний. Визначено, яких типових помилок припускаються здобувачі вищої освіти при створенні академічних текстів та запропоновано цілу низку творчих завдань, вправ для вдосконалення мовних навичок у сфері наукової комунікації та формування вмінь працювати з науковими текстами різних жанрів.

Перспективним напрямом є вивчення впливу інструментів штучного інтелекту на трансформацію металінгвістичних навичок сучасного студента.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Доцевич Т. І. Металінгвістичні здібності викладача вищої школи: структура та зміст. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія: Психологічні науки. 2016. Вип. 1(1). С. 31-36.
2. Івасенко Л. О., Капраль І. І., Михайлович О. П. Способи висловлення авторського «Я» у наукових текстах. *Поліграфія і видавнича справа*. 2024. Вип.1 (87). С. 189-195.
3. Ковальчук І. В., Попчук М. А., Ковальчук Ю. В. Особливості метакогнітивних процесів у навчальній діяльності студентів. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острого: Вид-во НаУОА, 2023. Вип. 17(85). С. 193-195. DOI: 10.25264/2519-2558-2023-17(85)-193-195
4. Максимець О.М. Лексико-стилістичні анормативи в академічному тексті. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. Вип. 69, том 2. С. 148-153. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/69-2-24>
5. Харченко І. Формування навичок академічного письма майбутніх фахівців нефілологічного профілю в умовах інформаційно-освітнього середовища. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. Вип. 64, том 2. С. 347-351. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/64-2-55>
6. Bialystok E. Bilingualism and the development of metalinguistic awareness. *Applied Psycholinguistics*. 1986. Vol. 7, No. 3. P. 161-174.
7. Roehr K. Metalinguistic Knowledge and Language Ability in University-Level L2 Learners. *Applied Linguistics*. 2007. № 29(2). P. 173-199.

8. Tunmer W. E., Herriman M. L. The development of metalinguistic awareness: A conceptual overview. *Metalinguistic awareness in children*. Berlin : Springer, 1984. P. 12-35.

REFERENCES

1. Dotsevych T. I. (2016) Metalingvistychni zdibnosti vykladacha vyshchoi shkoly: struktura ta zmist. [Metalinguistic abilities of a higher education teacher: structure and content]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnogo universytetu*. Seriya: Psykholohichni nauky. 2016. Vyp. 1(1). S. 31-36. [in Ukrainian].
2. Ivasenko L. O., Kapral I. I., Mykhailovych O. P. (2024) Sposoby vyslovlennia avtorskoho «Ia» u naukvoykh tekstakh. [Ways of expressing the author's "I" in scientific texts]. *Polihrafiia i vydavnycha sprava*. Vyp.1 (87). S.189-195. [in Ukrainian].
3. Kovalchuk I. V., Popchuk M. A., Kovalchuk Yu. V. (2023) Osoblyvosti metakohnityvnykh protsesiv u navchalnii diialnosti studentiv. [Peculiarities of metacognitive processes in students' educational activities]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia»: seriiia «Filolohiia»*. Ostroh : Vyd-vo NaUOA. Vyp. 17(85). S. 193-195. [in Ukrainian].
4. Maksymets O.M. (2023) Leksyko-stylistychni anormatyvy v akademichnomu teksti. [Lexico-stylistic anomalous norms in academic text]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*. 2023. Vyp. 69. tom 2. S. 148-153. [in Ukrainian].
5. Kharchenko I. (2023) Formuvannia navychok akademichnoho pysma maibutnikh fakhivtsiv nefilolohichnoho profiliiu v umovakh informatsiino-osvitnoho seredovyshcha. [Formation of academic writing skills of future non-philological specialists in the information and educational environment]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*. 2023. Vyp. 64. tom 2. S. 347-351. [in Ukrainian].
6. Bialystok E. (1986) Bilingualism and the development of metalinguistic awareness. *Applied Psycholinguistics*. Vol. 7, No. 3. P. 161-174.
7. Roehr K. (2007) Metalinguistic Knowledge and Language Ability in University-Level L2 Learners. *Applied Linguistics*. № 29(2). P. 173-199.
8. Tunmer W. E., Herriman M. L. (1984) The development of metalinguistic awareness: A conceptual overview. *Metalinguistic awareness in children*. Berlin : Springer, P. 12-35.

Дата першого надходження статті до видання: 29.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 20.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 27.03.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

